

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 13 stycznia 2023 r.

PS-II.431.1.16.2022

**Szanowna Pani
Hanna Bojarska
Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Szczytnie
ul. Boh. Westerplatte 12
12-100 Szczytno**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie (ul. Boh. Westerplatte 12, 12-100 Szczytno), NIP : 745-000-44-44; REGON : 004458807.

W okresie objętym kontrolą, a także w czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie nadzorowała Pani Hanna Bojarska pełniąca funkcję Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczytnie od dnia 1 listopada 2001 roku (do dnia 31 marca 2006 r. jako Kierownik Ośrodka).

(dowód: akta kontroli: 12.8, 12.9, 13.4)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego – pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu,
- legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,

- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 listopada 2022 roku nr FK-IV.0030.994.2022 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie,

Marcin Taciak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego – członek zespołu,
- legitymacja służbowa nr 54/2021 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 listopada 2022 roku nr FK-IV.0030.995.2022 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie.

(dowód: akta kontroli: 6, 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 6 grudnia 2022 roku do 15 grudnia 2022 roku. Odnotowano ją pod pozycją 4/2022 w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie.

(dowód: akta kontroli: 10)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w Urzędzie w Olsztynie, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w pierwszym dniu kontroli, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienia kontrolerów do kontroli zostały przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP.

Kontrola została zakończona podczas spotkania z Dyrektorem Ośrodka, w czasie którego przekazano wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowano o przewidywanym terminie przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.1.16.2022.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres świadczeniowy 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r., poz. 135 ze zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2022 poz. 1205) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczytnie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za IV kwartał 2020 roku oraz I, II i III kwartał 2021 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **1.118,739,56 zł (2 848)**.
2. Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) - wynosiła **478.207,44 zł**, co stanowiło **42,98 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2021 roku – wyniosło łącznie **12.228.518,64 zł**, z tytułu odsetek **5.238.491,74 zł**.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowiło:
 - **26.981,13 zł** - w IV kwartale 2020 roku;
 - **61.769,68 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2021 roku.
5. Wysokość środków własnych przeznaczonych na obsługę kontrolowanego zadania:
 - IV kwartał 2020 r. – **31.285,99 zł**
 - I-III kwartał 2021 r. – **63.983,49 zł**.

(dowód: akta kontroli: 16)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Miejska Szczytno na koniec 2021 roku liczyła 21.992 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Burmistrz Szczytna.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Burmistrza Szczytna zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie.

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze uchwały Nr XIV/106/16 Rady Miejskiej w Szczytnie z dnia 18 marca 2016 r. w sprawie zmiany Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczytnie wprowadzającej w załączniku do uchwały jednolity tekst Statutu.

Do Statutu wprowadzone zostały uchwałami Rady Miejskiej w Szczytnie 4 zmiany, ostatnia zmiana wprowadzona uchwałą Nr XIV/119/2019 z dnia 20.12.2019 r.

Statut jednostki w § 4 pkt 5 określa, że Ośrodek działa na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2019 Dyrektora Ośrodka z dnia 31 maja 2019 r., zmieniony Zarządzeniem Nr 7/2019 z dnia 11 września 2019 r. i Nr 4/2020 z dnia 16 marca 2020 r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie.

Regulamin określa w § 3 pkt 5 realizację zadań m.in. na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 13.5-13.6)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą.

W Ośrodku za realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odpowiedzialna jest sekcja świadczeń rodzinnych. Zadania objęte kontrolą nadzorowane są bezpośrednio przez Dyrektora Ośrodka i wykonywane przez Kierownika sekcji świadczeń rodzinnych oraz podległych mu dwóch pracowników merytorycznych zatrudnionych na stanowisku inspektora oraz referenta do spraw realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W dniu rozpoczęcia kontroli pracownicy realizujący kontrolowane zadania posiadali aktualne zakresy czynności.

Dyrektor Ośrodka oraz pracownicy merytoryczni posiadali stosowne upoważnienia Burmistrza Miasta Szczytno do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia

postępowania

i przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą pracownicy wykonujący kontrolowane zadania, uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 12.1-5, 12.7, 15.3-15.5)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ma swoją siedzibę w Szczytnie, zlokalizowaną przy ul. Bohaterów Westerplatte 12. Jest to wolnostojący, dwupiętrowy budynek, a Ośrodek to jedyna instytucja, która się w nim znajduje.

Budynek składa się z trzech kondygnacji i posiada 18 pomieszczeń biurowych, z których korzysta 38 pracowników. Ośrodek posiada ogrzewanie gazowe, wymienione okna oraz odnowioną elewację budynku. Budynek posiada bariery architektoniczne (brak windy, schodolazów). Dla ułatwienia kontaktu osobom niepełnosprawnym z pracownikami Ośrodka przed wejściem do budynku zamontowano dzwonek oraz domofon z informacją o numerach poszczególnych pracowników oraz skrzynkę na korespondencję. Do niepełnosprawnych klientów, którzy mają problemy z wejściem do Ośrodka pracownicy schodzą na parter budynku. W strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębniono sekcję świadczeń rodzinnych, która realizuje zadania związane z obsługą świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, a także innych wynikających z potrzeb Ośrodka.

Pracownicy merytoryczni realizujący zadania z funduszu alimentacyjnego zajmują pomieszczenie na drugim piętrze (ok. 20 m²), natomiast kierownik zajmuje pomieszczenie na parterze budynku. Pomieszczenia są wyposażone w niezbędne sprzęty i urządzenia biurowe (sprzęt komputerowy, drukarki, niszczarki, urządzenia wielofunkcyjne, podłączenie do internetu, telefony) oraz niezbędne materiały biurowe, co pozwala na sprawną obsługę techniczną wykonywanych zadań. W pokojach znajdują się zamykane na klucz szafy aktowe z dokumentacją, biurka, krzesła obrotowe itp. Przy biurkach umieszczone są krzesła z przeznaczeniem

dla interesantów oraz dodatkowe stoliki umożliwiające wypełnienie wniosków. Oczekujący na korytarzu interesanci mają do dyspozycji stolik i krzesła.

Przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami alimentacyjnymi oraz przyjmowanie od nich oświadczeń majątkowych odbywa się w pomieszczeniu biurowym zajmowanym przez pracowników realizujących zadania z funduszu alimentacyjnego, w którym nie przebywają inni pracownicy, ani inne osoby. W razie konieczności czynności te przeprowadzane są w osobnym pomieszczeniu znajdującym się obok pokoju, gdzie realizuje się kontrolowane zadania, tj. w sali szkoleń. Podczas wykonywania tych zadań zapewniona jest ochrona danych osobowych i zachowanie poufności. Wszelkie czynności z udziałem dłużnika alimentacyjnego wykonywane są bez obecności innych osób.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w formie papierowej przyjmowane są bezpośrednio przez pracowników merytorycznych, datowane są przez nich pieczęcią z datą wpływu, a następnie rejestrowane w papierowym rejestrze wniosków (odrębny rejestr) oraz w systemie komputerowym do obsługi świadczeń SYGNITY.

Wnioski wpływające drogą elektroniczną oraz za pośrednictwem poczty, a także ze skrzynki korespondencyjnej Ośrodka odbierane są w sekretariacie MOPS, tam też są datowane pieczęcią wpływu, rejestrowane i przekazywane do pracowników merytorycznych.

Korespondencja dotycząca świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przychodząca do Ośrodka drogą pocztową oraz za pomocą skrzynki umieszczonej przy drzwiach wejściowych MOPS wpływa do sekretariatu, następnie jest dekretowana przez Dyrektora MOPS do kierownika sekcji, który przekazuje na poszczególne stanowiska pracy.

Wszelkie dokumenty dotyczące świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym wnioski, decyzje przechowywane są w teczkach wierzycieli i w segregatorach, w zamykanych na klucz szafach znajdujących się w pomieszczeniu biurowym zajmowanych przez pracowników realizujących kontrolowane zadania.

Dokumentacja dotycząca dłużników alimentacyjnych gromadzona jest w teczkach dłużników, które oznaczane są numerem (każdy dłużnik ma swój indywidualny numer tecki), które przechowywane są alfabetycznie w segregatorach w szafach zamykanych na klucz w tym samym pomieszczeniu biurowym.

(dowód: akta kontroli: 11.6, 11.8, 11.10, 12.7)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że MOPS w Szczytnie ma wykupioną licencję z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi Funduszu Alimentacyjnego. Dyrektor Ośrodka przedłożył dokumenty dotyczące m.in. płatności zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli : 11.4-11.5)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2057) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych, informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą, w jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do sześciu biur, tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.– od dnia 27.10.2009 r.
2. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.– od dnia 17.10.2016 r.
3. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych BIG S.A.– od dnia 28.12.2016 r.
4. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.– od dnia 12.01.2016 r.
5. KBiG Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.– od dnia 14.01.2016 r.
6. Biuro Informacji Gospodarczej Bisnode mBig – od dnia 29.09.2021 r. do dnia 31.12.2021 r.

(z dniem 1 grudnia 2021 r. Biuro zakończyło działalność).

Informacje do biur gospodarczych przesyłane są co miesiąc w terminie do 14 dni od dokonanej wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a ponadto w przypadku spłaty należności w całości po dokonaniu takiej spłaty przez dłużnika.

(dowód: akta kontroli: 15.2)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą do jednostki kontrolowanej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie nie wpłynęły żadne skargi dotyczące spraw z zakresu uregulowanego ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 11.9)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie prowadził:

- **204 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym: **200** postępowań zakończonych decyzjami o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego; **4** postępowania zakończone decyzją odmawiającą prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- **17 postępowań** administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, zakończone wydaniem decyzji uznającej dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się;
- **17 postępowań** dotyczących ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- **6 postępowań** administracyjnych sprawie umorzenia dłużnikowi należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub w części;
- **1 postępowanie** administracyjne o umorzenie nienależnie pobranych świadczeń.

W kontrolowanym okresie **nie prowadzono postępowań** administracyjnych w sprawie odroczenia terminu spłaty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o umorzenie należności, o których mowa w art.28 ust.1 pkt.1, 2 i 4 oraz art. 30 ust.1 ustawy o pomocy osobom uprawnionych do alimentów oraz o umorzenie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 14.3)

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie podejmował działania wobec **242** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **138** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Miasta Szczytno,
- **104** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

W okresie objętym kontrolą do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczytnie wpłynęły 3 wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w trybie art. 3 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 14.1-14.2)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolerów spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **7 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono **7** postępowań administracyjnych:
 - **5** postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - **2** postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **2 sprawy** dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- **1 sprawę** dotyczącą nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 17-19, 23)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 10 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był Burmistrz Miasta Szczytno;
- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 20-22)

VI. Ustalone nieprawidłowości i uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki**